GEMEENTE BEUNINGEN

Raadsvoorstel

Onderwerp	: Programmabegroting 2024-2027	Raadsvergadering	7 november 2023
Nummer(agenda)	:	Commissie 1	S&B
Registratienummer	: bb23.00745	Datum	25 oktober 2023
Registratiecode	:	Commissie 2	S&B
Auteur	: Carlo Bisselink	Datum	1 november 2023
Status	: Openbaar	B&W-vergadering	7 november 2023
		Portefeuillehouder	A.M. Steeg

Samenvatting
De gemeenteraad stelt jaarlijks de programmabegroting voor het volgende jaar vast (2024) en neemt kennis van de meerjarenbegroting (2025-2027). Deze begroting is te benaderen via de link: https://beuningen.begroting-2024.nl .

Grondslag voor deze begroting is de door u eerder vastgestelde onderdelen van de perspectiefnota 2023, nieuw beleid wensen, coalitieakkoord 2022-2026 actualisatie, autonome ontwikkelingen en overige wijzigingen. De meicirculaire 2023 is in de begroting verwerkt.

Besluit om
1. De programmabegroting 2024 - 2027 vast te stellen.

Inleiding
Hierbij bieden ter bespreking en vaststelling de programmabegroting 2024 aan. Grondslag voor deze begroting is de door u eerder vastgestelde onderdelen van de perspectiefnota 2023 inclusief nieuw beleid, actualisatie van het coalitieakkoord 2022-2026, meicirculaire 2023 en overige ontwikkelingen na de perspectiefnota 2023.

Op grond van artikel 190 van de Gemeentewet biedt het college jaarlijks de Raad een ontwerp van de begroting met toelichting aan en een meerjarenraming met toelichting voor ten minste drie op het begrotingsjaar volgende járen. De gemeenteraad is het bevoegde orgaan om de begroting vast te stellen in het jaar voorafgaande aan het jaar waarvoor de begroting dient. Deze concept programmabegroting laat de volgende geraamde resultaten zien:

Structureel evenwicht
De begrotingsjaren 2024 en 2025 laten een positief resultaat zien. Vanaf 2026 echter is dit niet het geval. Naast het begrotingsresultaat is het belangrijk om als gemeente te voldoen aan een materieel evenwicht. Hieraan wordt voldaan als ieder jaar de structurele lasten worden gedekt door structurele baten en de ramingen realistisch zijn.
Als enig jaar de begroting niet structureel en reëel in evenwicht is, moet worden aangetoond dat dit in de begroting van de komende jaren weer in orde is. Wanneer de incidentele baten en lasten worden geëlimineerd, is het meerjarig resultaat als volgt:

Structureel en incidenteel resultaat					
(x € 1.000 +=voordeel/-=nadeel)		2024	2025	2026	2027
Incidenteel	Baten	1.928	731	478	270
	Lasten	-2.588	-780	-478	-270
Totaal Incidenteel		**-660**	**-49**	-	-
Structureel	Baten	82.139	82.480	79.491	80.100
	Lasten	-81.452	-80.267	-81.824	-83.132
Totaal Structureel		**687**	**2.213**	**-2.334**	**-3.032**
Eindtotaal		**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**

Oorzaak van 'ravijnjaar' in beeld brengen op advies van VNG
Hoewel de laatste 2 jaarschijven niet structureel in evenwicht zijn, worden hier vooralsnog geen consequenties aan verbonden. Een sterke teruggang van de algemene uitkering draagt bij aan de negatieve resultaten over 2026 en 2027. Op advies van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) hebben we een benadering gemaakt van het structurele gevolg van niet ontvangen compensaties (accres) met ingang vanaf 2026.

> Vanaf 2026 is er voor gemeenten structureel zo'n €3 miljard minder beschikbaar voor het uitvoeren van gemeentelijke taken. Dit komt mede door het lager vastgestelde accres en de terugkeer van de opschalingskorting.
>
> Tot 2026 worden gemeenten voor ontwikkelingen gecompenseerd met de 'trap op, trap af' – systematiek: het gemeentefonds groeit mee met de rijksuitgaven. Het kabinet heeft deze systematiek vanaf 2026 eenzijdig afgeschaft.
>
> Het financiële gat, ook wel "ravijnjaar" genoemd is bij gemeente Beuningen ook zichtbaar. Vanaf 2026 krijgt de gemeente Beuningen structureel tussen de €3 en €4 miljoen minder geld voor het uitvoeren van gemeentelijke taken. Het is nog steeds onduidelijk of en in hoeverre het Rijk gemeenten hierin tegemoet gaat komen.

Weerstandsvermogen
De weerstandsratio voor 2024 van 1,7 blijft op basis van de huidige risicokaart boven de minimale gewenste norm van 1,4. De bepaling van de ratio blijft een moment opname.

Het weerstandsvermogen van de gemeente Beuningen laat de laatste jaren een constante lijn zien en vanaf 2024 is een afname van de ingeschatte risico's waar te nemen. Dit is voornamelijk veroorzaakt door getroffen beheersingsmaatregelen binnen de organisatie waardoor risico's kleiner worden.

Beoogd effect
Financiële kaders presenteren voor 2024 en een meerjarenraming welke structureel en reëel in evenwicht is.

Argumenten
1.1 De vaststelling voldoet aan de wettelijke verplichtingen

> Voor aanvang van het komende begrotingsjaar dient u een begroting vast te stellen. Daarnaast moet de vastgestelde begroting 2024 voor 15 november 2023 worden ingediend bij Gedeputeerde Staten van de provincie Gelderland. Bij het opstellen van deze begroting is rekening gehouden met de toetsingscriteria van de provincie. Uitgangspunt bij de provinciale toetsing zijn de kaders en criteria genoemd in de Gemeentewet, de Algemene wet bestuursrecht (Awb), het Besluit Begroting en Verantwoording provincie en gemeenten (BBV)

en de begrotingscirculaires van de provincie. De begroting dient over 2024 naar het oordeel van de provincie structureel en reëel in evenwicht te zijn. Of, als dat niet het geval is, dient de meerjarenraming aannemelijk te maken dat dit evenwicht uiterlijk in 2027 tot stand wordt gebracht. Wanneer de structurele lasten gedekt worden door de structurele baten dan is er sprake van structureel evenwicht. Met de voorliggende begroting voldoen we niet aan deze voorwaarde. Wel volgen we het advies van de VNG om te duiden welk deel van de begroting wordt veroorzaakt door kortingen op de algemene uitkering vanuit het rijk en welk deel het gevolg is van eigen ambities.

1.2 De *financiële- en beleidslijnen voor 2024 en latere járen worden vastgesteld.*

De begroting heeft ook de functie om de beleidsmatige- en financiële kaders voor de komende járen vast te stellen op financieel en inhoudelijk gebied. De cijfers zijn gebaseerd op de huidige inzichten en voorstellen. Het perspectief is meerjarig sluitend en structureel in evenwicht.

Kanttekeningen

De septembercirculaire 2023 is niet in de Programmabegroting en meerjarenraming verwerkt. Zoals gebruikelijk wordt de raad zo spoedig mogelijk over de financiële effecten van deze circulaire geïnformeerd en vindt de verwerking plaats in Herfstnota 2023.

Financiën

Financieel resultaat

Wij bieden u aan een ontwerp programmabegroting 2024 en een meerjarenraming. De ontwerpbegroting en meerjarenraming laat de volgende begrotingssaldi zien:

Resultaten (meer)jarenbegroting 2024-2027				
(x € 1.000 +=voordeel/-=nadeel)	2024	2025	2026	2027
Resultaat	**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**

Opbouw van de begroting 2024

Beslispunten vanuit perspectiefnota 2023 t.b.v. integrale afweging

De perspectiefnota 2023 met tabel 3.1 'verwachte financiële ontwikkelingen' inclusief de meicirculaire 2023 vormt de basis voor deze begroting.

Bij behandeling van de perspectiefnota zijn niet alle punten vastgesteld om te verwerken in de begroting 2024. Deze zijn aangehouden om een integrale afweging te kunnen maken in deze begroting. De volgende onderdelen zijn meegenomen vanuit de perspectiefnota 2023:

- Nieuw beleid 2024
- Actualisatie coalitieakkoord 2022-2026 (met nieuwe jaarschijf 2027)
- Financiële gevolgen uitgangspunten kaders voor opstellen van de begroting 2024-2027

Hierna is een financiële weergave hoe het resultaat 2024-2027 tot stand is gekomen.

Financieel overzicht				
(x € 1.000 +=baat,voordeel/-=last,nadeel)	2024	2025	2026	2027
Vertrekpunt na perspectiefnota (t/m hoofdstuk 3 PSN 2023)	**-1.136**	**1.610**	**353**	**890**
Aanpassingen meicirculaire 2023:				
-Algemene uitkering Oplegvel brief uitkomsten meicirculaire	1.611	847	-830	-963
-Algemene uitkering (stelposten ontwikkelingen)	-1.335	-300	600	779
Afwegingen vanuit hoofdstuk 4 PSN 2023 bij begrotingsbehandeling 2024-2027:				
- Nieuw beleid	-427	-398	-388	-412
- Actualisatie coalitieakkoord 2022-2026	29	-79	-1.667	-3.417
- Financiële gevolgen uitgangspunten begroting 2024-2027				
- Aanpassing lonen en salarissen personeel	233	-162	-652	-1548
- Onroerende zaakbelasting 2024	478	492	507	784
- Toeristenbelasting	42	42	42	42
Subtotaal	**631**	**442**	**-2.388**	**-4.735**
Overige aanpassingen voor de begroting 2024-2027:				
- Doorbelasting uren+overhead systematiek	-459	-488	-518	-488
- Woningbouwopgave	-250	0	0	0
- Verbonden partijen (Munitax)	-11	-141	-136	-136
- Financieringsresultaat (treasury)	453	-7	-1.044	60
- Autonome ontwikkelingen	-1	-52	33	11
- Inzetten spaarprogramma	800	800	1366	1366
Subtotaal	**532**	**112**	**-299**	**813**
Totaal	**27**	**2.164**	**-2.334**	**-3.032**
	overschot	overschot	tekort	tekort

<u>De genoemde onderdelen zijn per post toegelicht in hoofdstuk 4 van de programmabegroting onder de financiële spelregels:</u>
- Nieuw beleid 2024
- Actualisatie coalitieakkoord 2022-2026 (met nieuwe jaarschijf 2027)
- Financiële gevolgen uitgangspunten kaders voor opstellen van de begroting 2024-2027

Tijdspad
De programmabegroting wordt voorgelegd aan de oordeelvormende commissievergadering van 25 oktober en 1 november, waarbij in de bijeenkomst van 11 oktober een technische toelichting op de begroting wordt verstrekt.

De begroting dient vervolgens vastgesteld te worden in de besluitvormende vergadering van 7 november 2023. Na vaststelling door de raad dient de programmabegroting conform de gemeentewet voor 15 november aangeboden te worden aan Gedeputeerde Staten van Gelderland.

Duurzaamheid
De begroting zal digitaal worden verstrekt en het aantal afgedrukte exemplaren zal worden gelimiteerd.

Communicatie
De begroting zal digitaal worden verstrekt en het aantal afgedrukte exemplaren zal worden gelimiteerd. Na vaststelling zal de begroting beschikbaar worden gesteld op de website van gemeente Beuningen.

Evaluatie
De uitvoering van het beleid en de financiële ontwikkelingen worden gedurende het jaar gemonitord met de twee bestuursrapportages, te weten de Perspectiefnota en de Herfstnota.

Bijlagen
01. Programmabegroting 2024-2027 (at23001710).

Burgemeester en wethouders,

Dyanne Kocken
secretaris

Corry van Rhee-Oud Ammerveld
burgemeester (waarnemend)

Besluit d.d. 7 november 2023
Akkoord

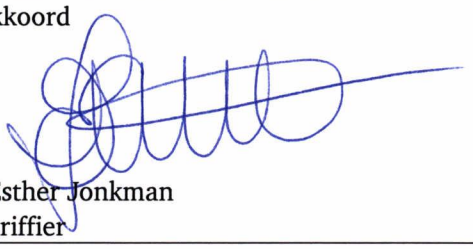

Esther Jonkman
griffier

Daphne Bergman
voorzitter